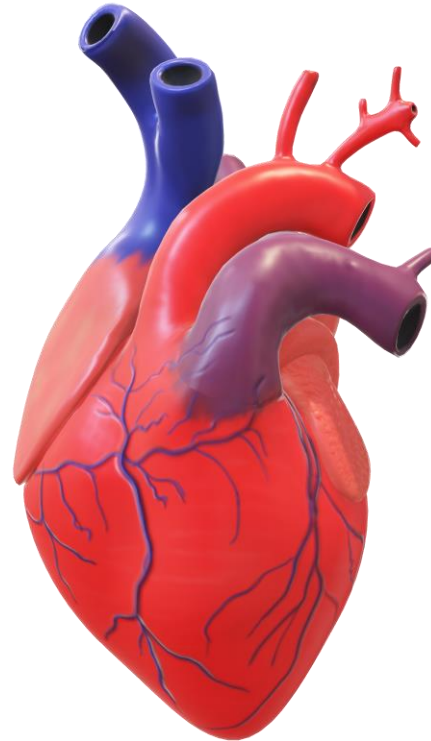

Хронічна серцева недостатність: діагностика та базисна терапія

доктор медичних наук, професор кафедри сімейної медицини, терапії, кардіології та неврології ФПО
Запорізького державного медичного університету
ESC Professional Member, EACVI certified member

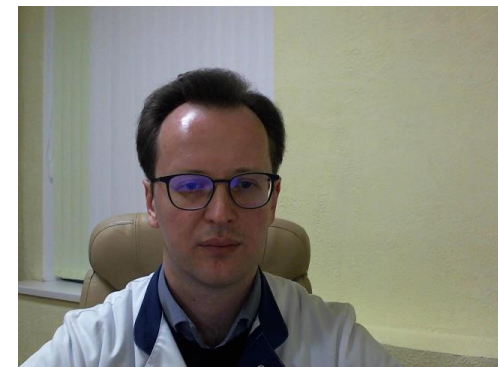
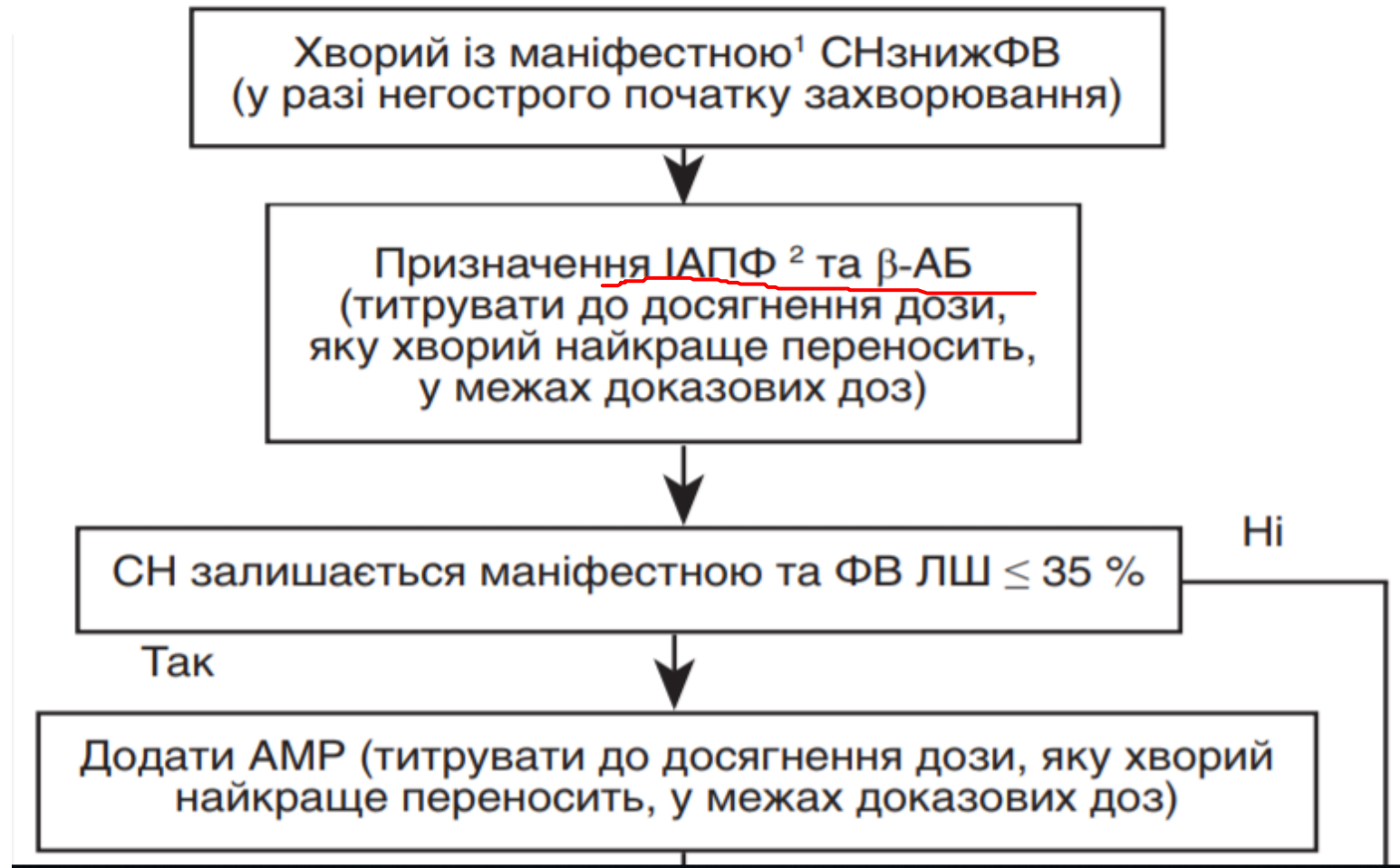
Колесник Михайло Юрійович

Принципи базисної терапії ХСН

1. ЕТАПНІСТЬ ПРИЗНАЧЕННЯ.
2. ТІТРАЦІЯ ДОЗ – ВІД НАЙМЕНШОЇ ДО МАКСИМАЛЬНО ПЕРЕНОСИМОЇ.
3. РЕГУЛЯРНИЙ КЛІНІКО-ЛАБОРАТОРНИЙ КОНТРОЛЬ ЕФЕКТИВНОСТІ ТА БЕЗПЕЧНОСТІ ТЕРАПІЇ

Етапність терапії ХСН із ФВ < 40 %

Інгібітори АПФ

Представник	Стартова доза	Цільова доза
Каптоприл	6,25 мг 3 рази на день	50 мг 3 рази в день
Еналаприл	2,5 мг 2 рази на день	10-20 мг 2 рази в день
Лізиноприл	2,5-5 мг 1 раз на день	20-35 мг 1 раз в день
Раміприл	2,5 мг 1 раз на день	10 мг 1 раз в день
Трандолаприл	0,5 мг 1 раз на день	4 мг 1 раз в день

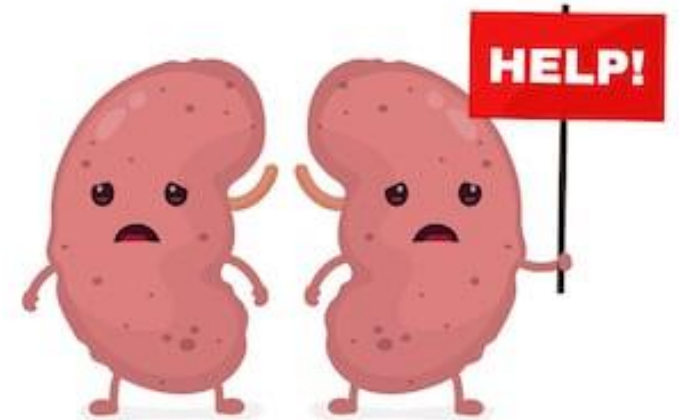
Протипоказання:

1. Двобічний стеноз ниркових артерій.
2. Ангіоневротичний набряк на прийом іАПФ в анамнезі.
3. Вагітність чи потенційна вагітність.

Побічні ефекти інгібіторів АПФ

брадікінін

Практичні аспекти призначення іАПФ

Перед призначенням:

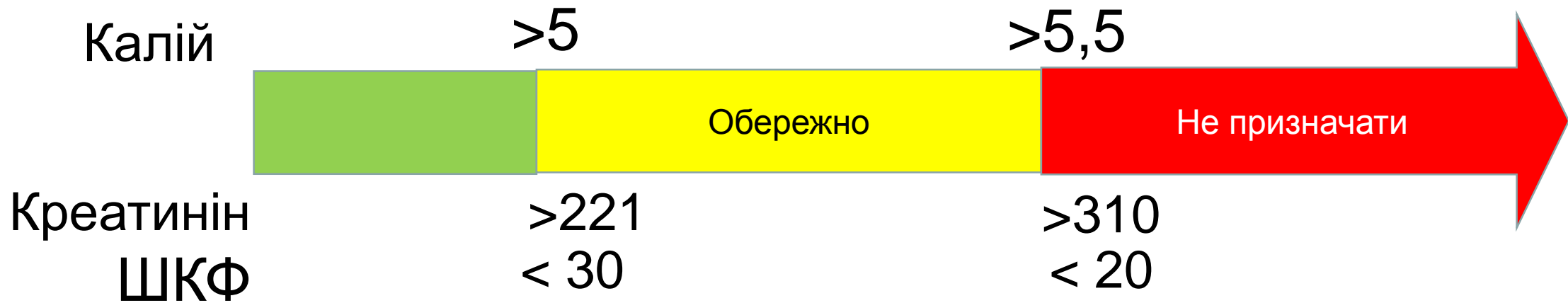
- Перевірити креатинін, ШКФ, калій
- Почати з мінімальної дози
- При рівні САТ менше 100 – призначення на ніч

В процесі лікування:

- Тітрація доз кожні 2 тижні
- Контроль креатиніну, ШКФ, калію через 1-2 тижні після зміни режиму терапії

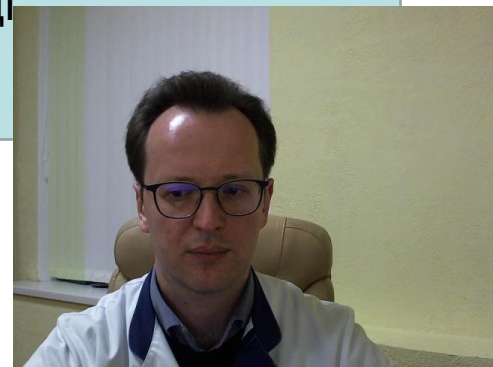

Практичні аспекти призначення іАПФ

КОНТРОЛЬ ЧЕРЕЗ КОЖНІ 1-2 ТИЖНЯ ПІСЛЯ ПРИЗНАЧЕННЯ ТА ЗМІНИ ДОЗИ

ПРИ ДОСЯГНЕННІ ЦІЛЬОВОЇ / ПЕРЕНΟΣИМОЇ ДОЗИ – 1 раз на 4 місяці
(при стабільних показниках)

Приріст калія та креатиніна в процесі лікування іАПФ

Параметр	Можливо	«Сіра зона»	Відмінити
Калій	$\leq 5,5$		$> 5,5$
Креатинін	< 266 або ріст менше від початкового 50 %	Перевірити прийом НПЗС, препаратів калія, калійзберегаючих діуретиків.	> 310 або ріст понад 100 %
ШКФ	> 25	ЗМЕНШИТИ ДОЗУ іАПФ вдвічі.	< 20

Чи є місце для сартанів?

Рекомендовано призначати БРА симптомним хворим, які не переносять ІАПФ (хворі також мають отримувати β -АБ та АМР). Мета – зниження ризику госпіталізацій, спричинених СН, та серцево-судинної смерті

Представник	Стартова доза	Цільова доза
Кандесартан	4–8 мг/добу	32 мг/добу
Валсартан	40 мг 2 рази на добу	160 мг 2 рази на добу
Лосартан	50 мг/добу	150 мг/добу

Протипоказання:

1. Двобічний стеноз ниркових артерій.
2. Ангіоневротичний набряк на прийом іАПФ в анамнезі.
3. Вагітність чи потенційна вагітність.

Бета-блокатори

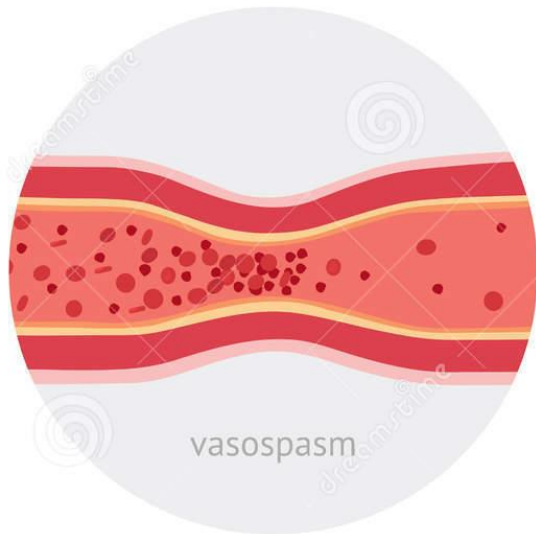
Представник	Стартова доза	Цільова доза
Бісопролол	1,25 мг 1 раз в день	10 мг 1 раз в день
Карведілол	3,125 мг 2 рази в день	25 мг 2 рази в день
Метопролола сукцинат	12,5-25 мг 1 раз в день	200 мг 1 раз в день
Небіволол	1,25 мг 1 раз в день	10 мг 1 раз в день

Протипоказання:

1. Атріовентрикулярна блокада II-III ступеня.
2. Критична ішемія нижніх кінцівок.
3. Астма (відносне протипоказання).

Побічні ефекти бета-блокаторів

ЧСС < 50 ударів

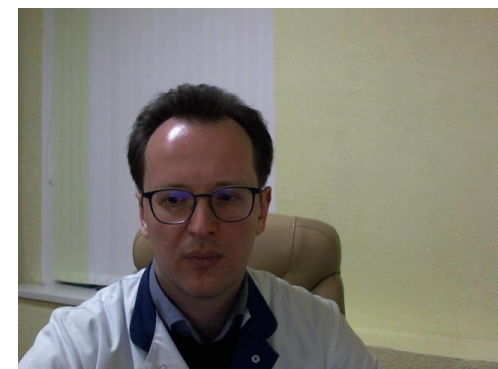
Практичне використання бета-блокаторів

Перед призначенням:

- Записати ЕКГ
- Почати з мінімальної дози
- Після компенсації ХСН

В процесі лікування:

- Титрація доз кожні 2 тижні
- Контроль АТ та ЧСС (не менш 50 уд/хв)

Антагоністи мінералокортикоїдних рецепторів

ПОКАЗАННЯ:

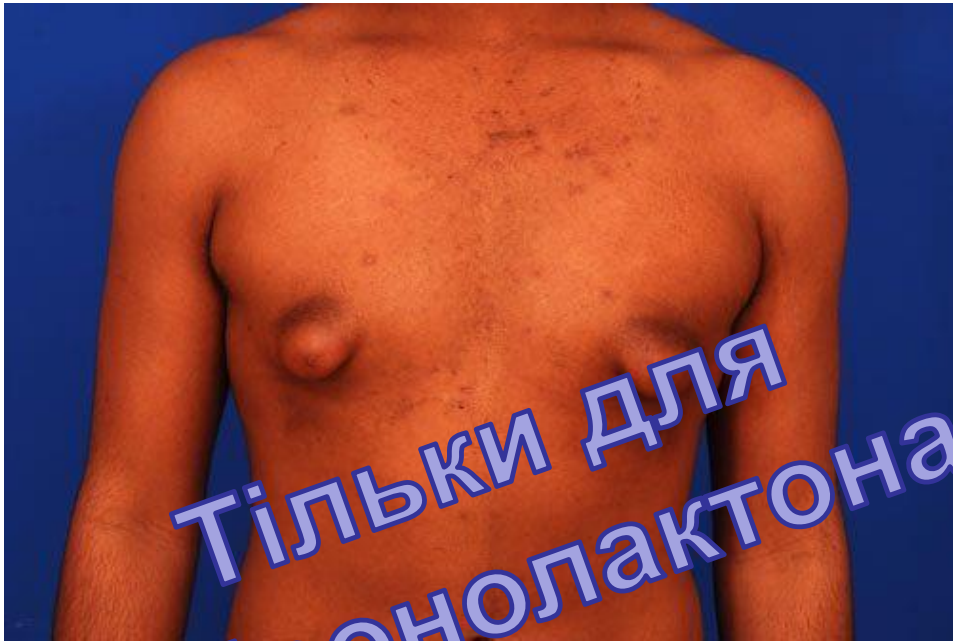
У симптомних пацієнтів з II-IV ФК та ФВ ЛШ менше 35%, незважаючи на прийом інгібіторів АПФ та бета-блокаторів

Представник	Стартова доза	Цільова доза
Спіронолактон	25 мг 1 раз на день	50 мг 1 раз на день
Еплеренон	25 мг 1 раз на день	50 мг 2 раз на день

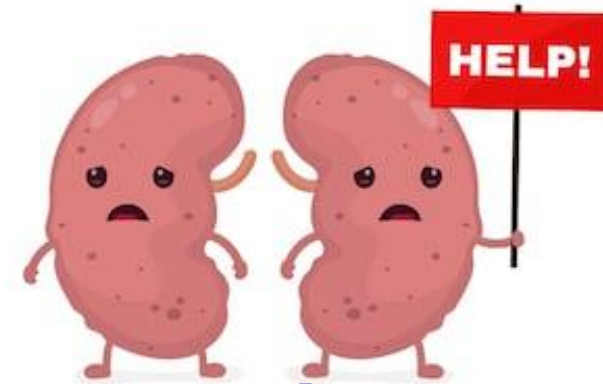

Побічні ефекти антагоністів мінералокортикоїдних рецепторів

Тільки для
спіронолактона

Подібно до
іАПФ/сартанів

Практичне використання антагоністів мінералокортикоїдних рецепторів

Перед призначенням:

- Перевірити креатинін, ШКФ, калій

В процесі лікування:

- Тітрація дози через 4-8 тижнів
- Контроль креатиніну, ШКФ, калію через 1 та 4 тижні після початку та зміни режиму терапії, потім у 8 тижнів, 12 тижнів, 6-й, 9-й, 12-й місяць, потім – кожні 4 місяці

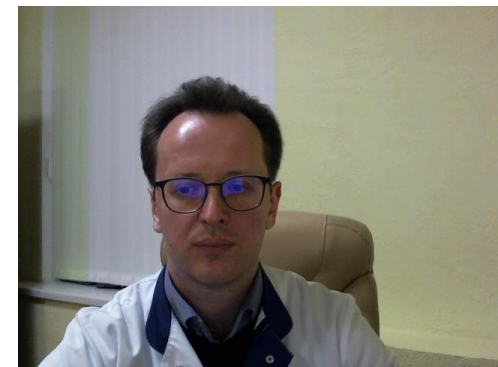
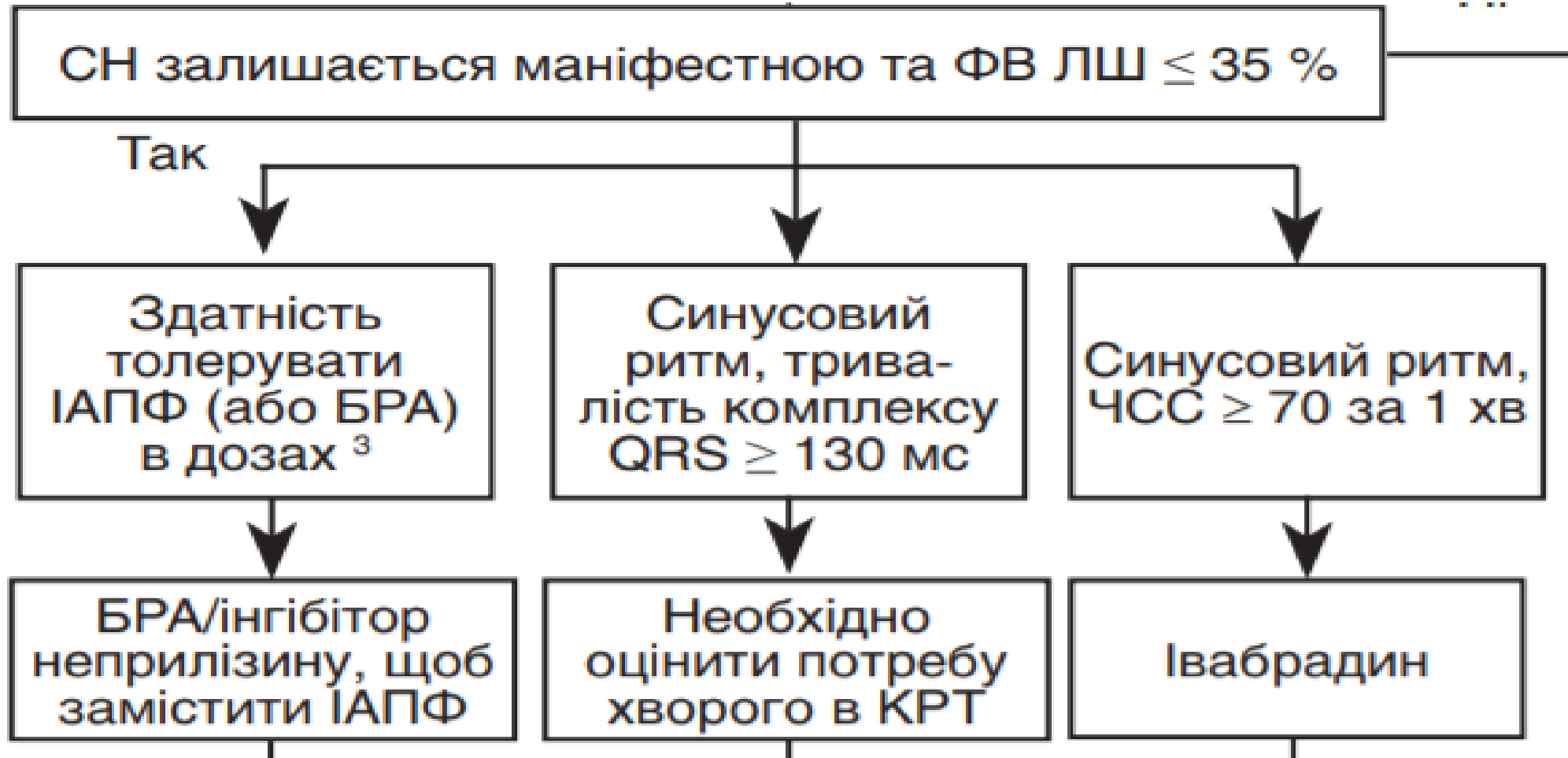

Приріст калія та креатиніна в процесі лікування іАПФ

Параметр	Зменшити дозу вдвічі	Відмінити
Калій	5,5 – 6,0	> 6
Креатинін	221-310	> 310
ШКФ	20-30	< 20

Пацієнт симптомний на потрійній терапії

Блокатори рецепторів ангіотензину / ингібітори неприлізину (ARNI)

Представник	Стартова доза	Цільова доза
Сакубітрил/ валсартан	49/51 мг (24/26 мг*) 2 рази на день	97/103 мг 2 рази на день

Протипоказання:

1. Ангіоневротичний набряк в анамнезі на прийом іАПФ чи БРА.
2. Спадковий чи ідіопатичний ангіоневротичний набряк.
3. Одночасний прийом з іАПФ чи БРА.
4. *Значна печінкова чи ниркова дисфункція.

Практичне використання блокаторів РА / інгібіторів неприлізину

Умови призначення:

- Після 36 годин після останнього прийому інгібіторів АПФ;
- САТ > 100 мм рт. ст.;
- Калій < 5,4 ммоль/л;
- Стабільний стан пацієнта;

Івабрадин – блокатор *If*-каналів

- СИНУСОВИЙ РИТМ
- ЧСС понад 70 уд/хв

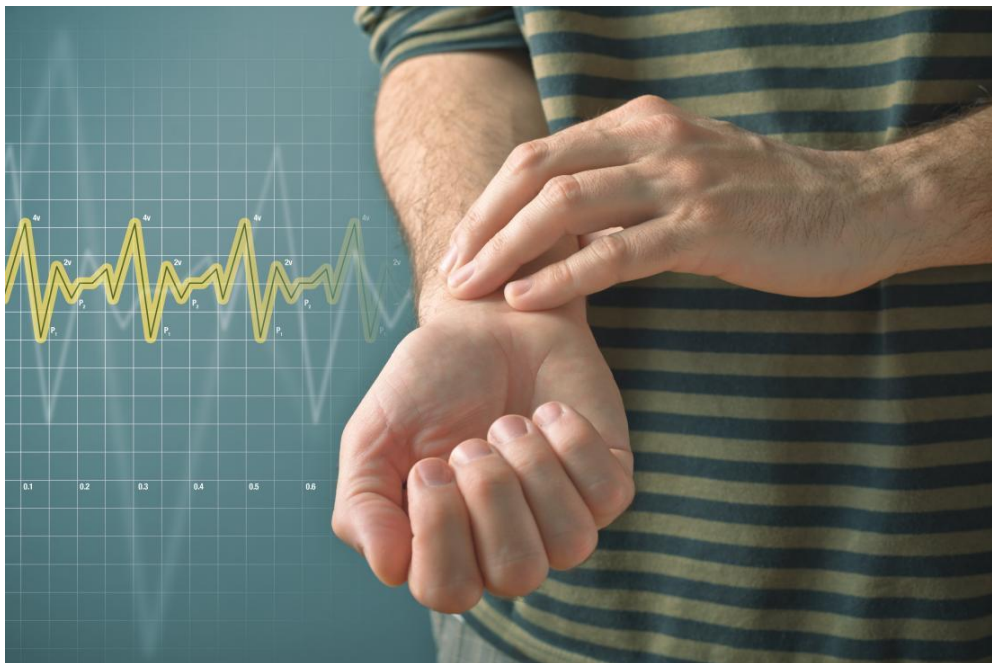
Представник	Стартова доза	Цільова доза
Івабрадин	5 мг 2 рази на день	7,5 мг 2 рази на день

Протипоказання:

1. Нестабільні кардіоваскулярні стани (інсульт/ТІА, інфаркт міокарда, важка гіпотензія)
2. Значна печінкова та ниркова дисфункція (ШКФ менше 15 мл/хв) .
3. Вагітність та лактація.

Побічні ефекти івабрадину

< 50 ударів/хв

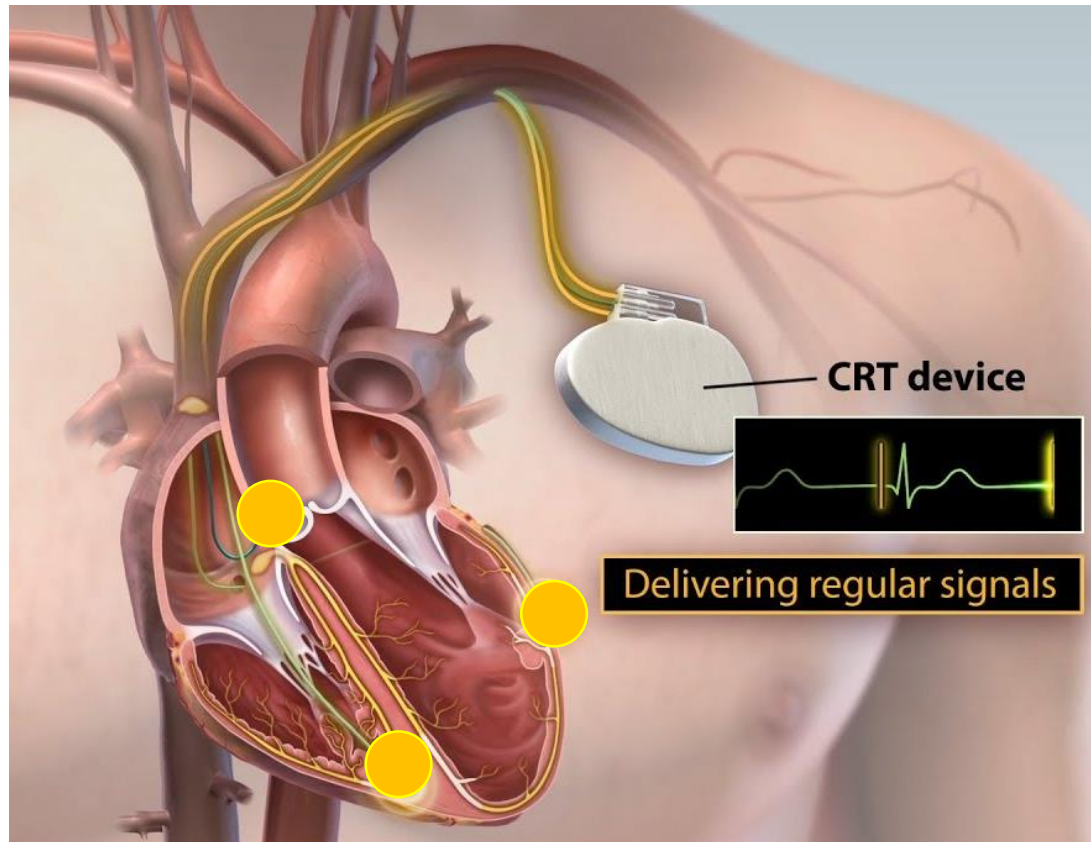

фотопсії

Апаратні методи лікування – кардіоресинхронізувальна терапія

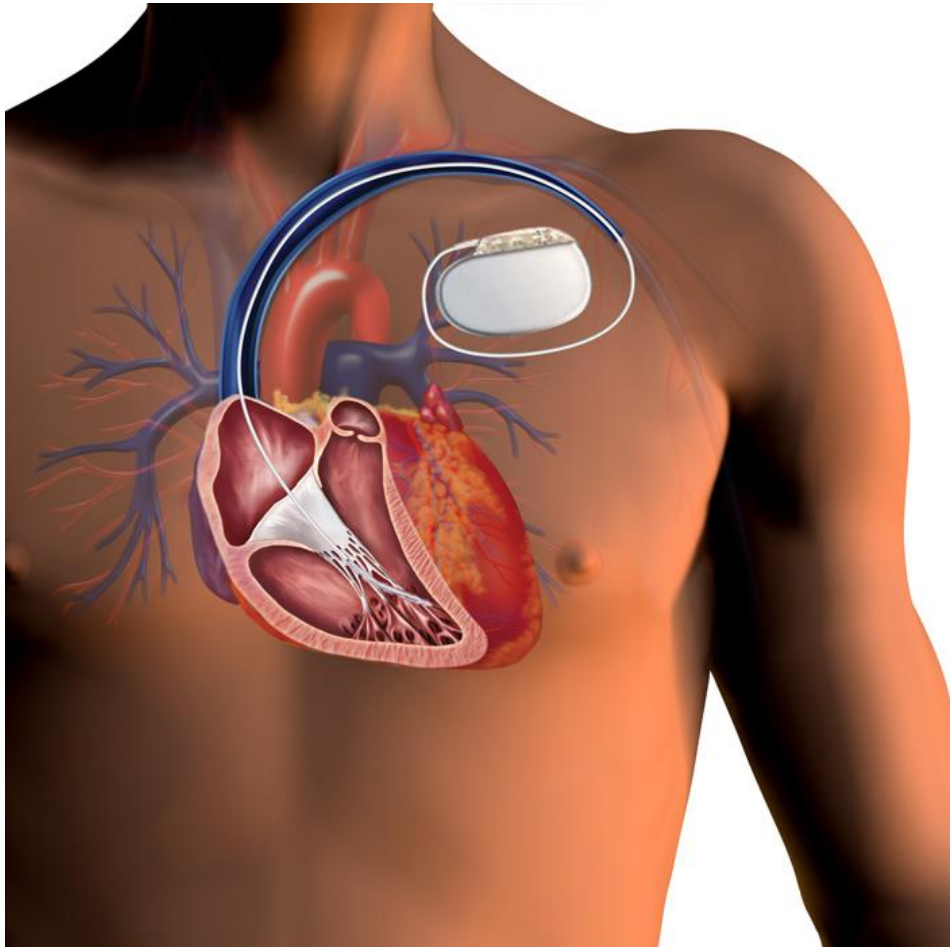
ПОКАЗАННЯ:

- симптомність пацієнта
- синусний ритм
- тривалість QRS ≥ 150 мс із морфологією БЛНПГ
- ФВ ЛШ $\leq 35\%$, яка зберігається, незважаючи на оптимальну медикаментозну терапію

Попередження раптової серцевої смерті: кардіовертер-дефібрилятор

Первинна профілактика

Встановлення ІКД рекомендовано для зменшення ризику раптової смерті та загальної смертності у пацієнтів із симптомною СН (II–III ФК за NYHA) та ФВ ЛШ $\leq 35\%$, незважаючи на ≥ 3 міс оптимальної медикаментозної терапії, за умови, якщо очікувана тривалість їхнього життя в задовільному функціональному стані значно > 1 року і вони мають:

- ІХС (за винятком ІМ у попередні 40 днів – див. нижче)
- дилатаційну кардіоміопатію

Встановлення ІКД не рекомендовано протягом 40 днів після ІМ, оскільки в цей проміжок часу не покращує прогноз

ІКД не рекомендовано пацієнтам IV ФК за NYHA з тяжкими симптомами, стійкими до фармакотерапії, якщо вони не є кандидатами на проведення КРТ, встановлення пристроїв допомоги шлуночкам або трансплантацію серця

I

I

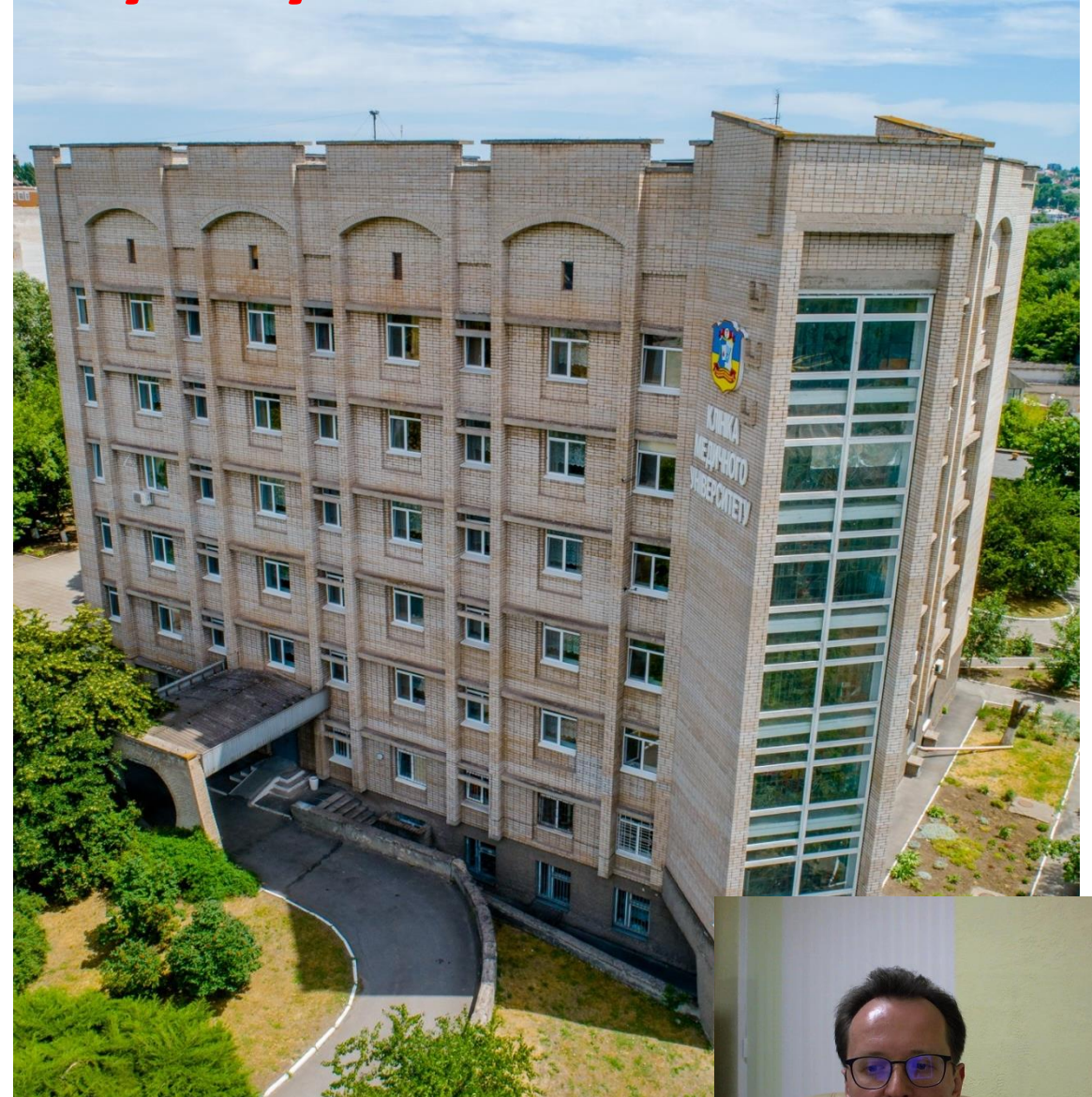
III

III

Дякую за увагу!

**Навчально-науковий медичний центр «Університетська клініка»
Запорізького державного медичного університету (www.uk.zp.ua)**